

**การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน อำเภอสามชุก
จังหวัดสุพรรณบุรี ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550:
ตามแนวคิดมาตรา 291**

**The Political Participation of People in Sam Chuk, Suphan
Buri towards the Amendment of the Constitution of the
Kingdom of Thailand B.E. 2550: According to the
Concept of Article 291**

อัจฉรา จันทรวิเศษ* และ ดร.สุเมธ ชัยเลิศวานิชกุล**
Atchara Jantaraviset and Dr.Sumet Chailertwanitkul

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม ความแตกต่างของการมีส่วนร่วม ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 291 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 398 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียวสำหรับตัวแปรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชน

* นิสิต หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; Email: atch0707@hotmail.com

** อาจารย์ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค. 2556)

อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ในระดับปานกลาง ทั้งในด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการพิจารณาเป็นรายด้าน ไม่ว่าจะในด้านความสนใจทางการเมือง ด้านการรณรงค์กิจกรรมทางการเมือง ด้านการปรึกษาหารือทางการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง และในภาพรวมโดยประชาชนที่มี เพศ รายได้ การศึกษา แตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ที่แตกต่างกัน และการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ทั้งด้านสื่อมวลชน (วิทยุ,โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์, นิตยสาร/หนังสือรายสัปดาห์, สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ และInternet) และสื่อบุคคล (ญาติพี่น้อง, มิตรสหาย, คนรู้จักที่มีความรู้ความสนใจ, สมาชิก สสร. และการอภิปรายในสภา) ไม่ส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ของประชาชนแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550, อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

Abstract

This research aimed to investigate the levels, differences, problems, obstacles and suggestions of the political participation in the Amendment of the Constitution according to Article 291. The sample group consisted of 398 individuals in Sam Chuk, Suphan Buri. Data were collected by using questionnaires and statistics data were analysed by percentage, mean, t-test, one-way ANOVA for the sample group of 3 or more at the statistical significance of .05. The results indicated that people in Sam Chuk, Suphan Buri had the political participation in the Amendment of the Constitution on Article 291 at medium level in aspects of political news perception and

political participation, considering the perspectives of political interest, political activity campaign, political debate, political gathering and the whole in overall. The people's differences in gender, income, and education affected the political participation in the Amendment of the Constitution on Article 291 at different levels. Whereas, the political mass media perception (radio, television, newspaper, magazine, printed materials and the internet) and media among individuals (relatives, friends, gurus, acquaintances who were interested, members of Constitution Drafting Assembly of Thailand, and parliament debates) had no effect on differentiating political participation in the Amendment of the Constitution on Article 291.

Key Word: Political Participation, Constitution B.E. 2550, Sam Chuk, Suphan Buri

บทนำ

การปกครองที่เป็นประชาธิปไตย คือรูปแบบของการปกครองที่ยึดอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนไม่ว่าจะเป็นระบอบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดี (Presidential Democracy) หรือแบบรัฐสภา (Parliamentary Democracy) หากอำนาจสูงสุดในการกำหนดการปกครองอยู่ที่ประชาชนแล้วก็เป็นกรปกครองแบบประชาธิปไตยทั้งสิ้น ประเทศที่เป็นประชาธิปไตยนั้น จำเป็นต้องมีรัฐธรรมนูญซึ่งอาจเป็นรัฐธรรมนูญแบบลายลักษณ์อักษรหรือไม่เป็นแบบลายลักษณ์อักษรก็ได้

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ประเทศไทยได้มีรัฐธรรมนูญฉบับแรกเมื่อปีพุทธศักราช 2475 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute Monarchy) เป็นการปกครองแบบพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ (Constitutional Monarchy) เป็นต้นมา

พระมหากษัตริย์ได้ทรงมอบอำนาจอธิปไตยให้กับปวงชนชาวไทย โดยคณะราษฎรได้ขอร้องให้ทรงอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามหรือรัฐธรรมนูญฉบับแต่นั้นเป็นต้นมา ประชาชนชาวไทยไม่ได้มีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองดังกล่าวแต่อย่างใด เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองดังกล่าวเกิดจากคณะราษฎรซึ่งเป็นบุคคลเพียงกลุ่มเดียว โดยที่ประชาชนทั้งประเทศไม่ได้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในทางการเมืองการปกครองเลย (ขจรชัย ชัยพิพัฒนานันท์, 2553: 1) ซึ่งตรงกันข้ามกับในต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศทางตะวันตก เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส ที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองโดยตรง ต่อมาแม้ว่าประเทศไทยจะมีรัฐธรรมนูญอีกหลายฉบับ แต่รัฐธรรมนูญแต่ละฉบับส่วนใหญ่จะให้สิทธิประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองก็แต่เฉพาะการให้ประชาชนมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเท่านั้น ซึ่งกระบวนการภายหลังการเลือกตั้งก็เป็นอันสิ้นสุดการมีส่วนร่วมของประชาชน และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนจะมีก็แต่เฉพาะการเลือกตั้ง ส่วนกระบวนการมีส่วนร่วมอื่นๆ ภายหลังจากการเลือกตั้งไม่จะเป็นการมีส่วนร่วมในการรับรู้หรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หรือแม้กระทั่งการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบไม่สามารถกระทำได้เพราะไม่มีกฎหมายรองรับ

แต่อย่างไรก็ดีภายหลังจากที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เริ่มมีผลบังคับใช้ ประชาชนก็เริ่มมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการที่รัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่ประชาชนในการออกเสียงประชามติ (Referendum) การเสนอร่างกฎหมาย (Initiative) หรือการถอดถอน (Recall) นักการเมืองและข้าราชการระดับสูง เป็นต้น อย่างไรก็ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหลายมาตราที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนก็ยังไม่สามารถนำไปปฏิบัติให้ได้ผลที่เป็นรูปธรรม อันเป็นอุปสรรคที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ที่ต้องการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น เช่น การออกเสียงประชามติ (Referendum) เนื่องจากรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดให้ประชาชนเป็นผู้ริเริ่มให้มีการออกเสียงประชามติ แต่กลับให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ริเริ่มหากเห็นว่ากิจการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้

เสียของประเทศชาติหรือประชาชน และผลของการออกเสียงประชามติก็เป็นเพียง การให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น ๆ เท่านั้น ไม่มีผลผูกพันให้ คณะรัฐมนตรีต้องปฏิบัติตาม อีกทั้งนับตั้งแต่ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญเป็นต้นมา จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ก็ยังไม่เคยมีการออก เสียงประชามติเลยสักครั้ง (จรชัย ชัยพัฒนานันท์, 2553: 1-2)

ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2550 ซึ่งถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน เพราะ ได้ผ่านกระบวนการแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ ปรับปรุงแก้ไข และลง ประชามติจากภาคประชาชนอย่างแท้จริง รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญที่ผ่าน การออกเสียงประชามติโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเห็นชอบให้นำร่าง รัฐธรรมนูญฉบับใหม่มาใช้บังคับโดยเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติ โดยมีสาระสำคัญที่มุ่งจะแก้ไขปัญหาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ใน 4 แนวทางด้วยกันคือ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550: แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2: 2554)

1. การคุ้มครอง ส่งเสริม และการขยายสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่าง เต็มที่
2. การลดการผูกขาดอำนาจรัฐและจัดการใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรม
3. การทำให้การเมืองมีความโปร่งใส มีคุณธรรมและจริยธรรม
4. การทำให้ระบบตรวจสอบมีความเข้มแข็งและทำงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

โดยเฉพาะการคุ้มครอง ส่งเสริม และการขยายสิทธิและเสรีภาพของ ประชาชนอย่างเต็มที่ ในข้อที่ 1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 291 (1) ได้มีบทบัญญัติให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง มากขึ้น โดยกำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน สามารถเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอ กฎหมาย (เป็นการนำพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.2542 มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ) ซึ่งถือว่าเป็นครั้งแรกของ ประเทศไทยนับตั้งแต่มีรัฐธรรมนูญเป็นต้นมา อันเป็นการเพิ่มสิทธิของประชาชน

ให้มากกว่าที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

อย่างไรก็ตามการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ถือเป็นประเด็นที่กำลังถกเถียงและวิพากษ์วิจารณ์ในวงกว้าง ทั้งจากนักวิชาการ นักการเมือง สื่อมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป และเมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา 291 ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.2542 แล้วปรากฏว่าการเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญโดยประชาชนยังขาดความสมบูรณ์ของการเป็นประชาธิปไตยทางตรง เสริมข้อบกพร่องของประชาธิปไตยแบบตัวแทนได้ ผลก็คือประชาชนไม่สามารถควบคุมและตรวจสอบการทำงานของผู้แทนปวงชน หรือของรัฐบาลได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้บทบัญญัติของกฎหมายยังขาดหลักเกณฑ์บางประการที่ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อที่จะทำให้ประชาชนประสบผลสำเร็จในการมีส่วนร่วมในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค และปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วม และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ความแตกต่างของการมีส่วนร่วมตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอก เพื่อต้องการวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ว่าอยู่ในระดับมากน้อยเพียงใด โดยกรณีศึกษาจากประชาชนในท้องถิ่น อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่จะนำไปปรับปรุงและแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ศึกษาตามแนวคิดมาตรา 291 เพื่อให้ประชาชนประสบผลสำเร็จ และเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกๆ ขั้นตอนของการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และเพื่อประโยชน์ต่อการใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาขององค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเมืองไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามมาตรา 291
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ตามปัจจัยส่วนบุคคล เพศ รายได้ ระดับการศึกษา และปัจจัยภายนอก การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อบุคคล และสื่อมวลชน ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามมาตรา 291
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามมาตรา 291
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามมาตรา 291

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550: ตามแนวคิดมาตรา 291 โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี มีจำนวนประชากร 69,187 คน เป็นชาย จำนวน 33,075 คน เป็นหญิง จำนวน 36,112 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง อำเภอสามชุก เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2555)

กลุ่มตัวอย่าง

ทำการสุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้โดยการประมาณตามสัดส่วน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จึงเท่ากับ 398 ตัวอย่าง ทั้งนี้จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจะศึกษาจากประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารหนังสือ แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นแนวทางจัดทำแบบสอบถามโดยแบ่งรายละเอียดแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของประชาชน ในเรื่อง เพศ รายได้ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชนในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550: ตามแนวคิดมาตรา 291 โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์การสร้างแบบสอบถามเป็นมาตรวัด โดยเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ มาก (1.35-2.00) ปานกลาง (0.68-1.34) น้อย (0.00-0.67)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550: ตามแนวคิดมาตรา 291 โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์การสร้างแบบสอบถามเป็นมาตรวัดโดยเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ มาก (1.35-2.00) ปานกลาง (0.68-1.34) น้อย (0.00-0.67)

การศึกษาวิชาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามแนวคิดมาตรา 291 ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแปลความหมายของระดับคะแนนของการมีส่วนร่วมโดยนำแนวคิดของ Milbrath (อ้างใน สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2542: 326) มาเทียบเป็นลำดับขั้นของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งผู้เข้าร่วม ลำดับ 9-14 เป็นกลุ่มผู้สนใจและมีส่วนร่วมมาก ลำดับ 6-8 เป็นกลุ่มผู้สนใจและมีส่วนร่วมปานกลาง ลำดับ 5-1 กลุ่มจัดเป็นผู้สนใจและมีส่วนร่วม

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรค และข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550: ตามแนวคิดมาตรา 291 โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์การสร้างจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Statement)

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับการวิจัย นำไปทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ดังนี้

การหาความเที่ยงตรง (validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้อง เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content Validity) โดยใช้ Factor Analysis ของคำถามในแต่ละข้อว่าตรง

วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค. 2556)

ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นก็นำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป

การหาความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยจะหาความเชื่อมั่นโดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับประชากรในกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะศึกษาจำนวน 30 ราย โดยการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นรายข้อ (item analysis) และหาความเชื่อมั่นรวมโดยใช้วิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นในแต่ละส่วนดังนี้

การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9197

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8559

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวความคิด เอกสาร ข้อมูลและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา

2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปสอบถามกับประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวนทั้งสิ้น 398 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ได้จากข้อมูลพื้นฐานการวัดระดับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน มาวิเคราะห์ประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for WINDOWS โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามบันทึกลงในหน่วยความจำ แล้วดำเนินการเขียนโปรแกรมเพื่อให้คอมพิวเตอร์ทำการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพรรณนาข้อค้นพบจากการวิจัย และทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยแยกสถิติออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) และแจกแจงความถี่ (Frequencies) ใช้เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของด้านประชากร ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายถึงการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน

2. สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ค่า t-test ใช้ทดสอบเปรียบเทียบตัวแปรอิสระ ซึ่งจำแนกเป็น 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) ใช้ในการเปรียบเทียบตัวแปรอิสระ ที่จำแนกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 ตามแนวคิดมาตรา 291 ได้ผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง เพศ กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.5 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 47.5 รายได้ กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี ส่วนใหญ่มีรายได้ในระดับ 5,001-10,000 คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.9 และกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.8 ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 37.2 รองลงมาคือมีระดับการศึกษา

ระดับ ปวช.-ปวส. คิดเป็นร้อยละ 31.2 และกลุ่มที่มีระดับการศึกษา ระดับต่ำกว่า ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 25.6

2. การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของประชาชน การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ด้านสื่อมวลชน (วิทยุ, โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์, นิตยสาร/หนังสือรายสัปดาห์, สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ และ Internet) โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 0.89$ $S.D. = 0.68$) คือ หัวข้อ 1. ท่านอ่านข่าวสารการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ในหนังสือพิมพ์ต่างๆ ($\bar{X} = 1.08$ $S.D. = 0.71$) รองลงมาคือ หัวข้อ 10. ท่านรับชมและรับฟังการถ่ายทอดรายการนายกฯคุยกับประชาชนในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 จากโทรทัศน์ ($\bar{X} = 1.06$ $S.D. = 0.78$) และหัวข้อ 11. ท่านรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 จากทาง Internet เช่น Youtube ($\bar{X} = 0.71$ $S.D. = 0.68$)

การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองด้านสื่อบุคคล (ญาติพี่น้อง, มิตรสหาย, คนรู้จักที่มีความรู้ ความสนใจ, สมาชิก สสร. และการอภิปรายในสภา) โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 0.82$ $S.D. = 0.68$) คือ หัวข้อ 16. ท่านรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 จากคนรู้จักที่มีความรู้ความสนใจ ($\bar{X} = 0.86$ $S.D. = 0.63$) รองลงมาคือ หัวข้อ 14. ท่านรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 จากญาติพี่น้อง ($\bar{X} = 0.85$ $S.D. = 0.67$) หัวข้อ 15. ท่านรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 จากมิตรสหาย ($\bar{X} = 0.85$ $S.D. = 0.66$) และหัวข้อ 17. ท่านรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 จากสมาชิก สสร. (สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ) ($\bar{X} = 0.71$ $S.D. = 0.71$)

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 291 ในด้านความสนใจทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ หัวข้อ 1. ท่านมีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูลข่าวสารในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ($\bar{X} = 0.92$ $S.D. = 0.71$) รองลงมาคือ หัวข้อ 6. ท่านติดตามรับฟังคำปราศรัยของ

รัฐบาลในการริเริ่มแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ($\bar{X} = 0.89$ $S.D. = 0.69$) และหัวข้อ 5. ท่านได้เข้าร่วมข้อเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ($\bar{x} = 0.65$ $S.D. = 0.66$) ในด้านการรณรงค์กิจกรรมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ หัวข้อ 8. ท่านช่วยนักการเมืองหรือพรรคการเมืองแจกใบปลิวให้ความรู้เรื่องการใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชน ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ($\bar{x} = 0.92$ $S.D. = 0.71$) และหัวข้อ 7. ท่านช่วยนักการเมืองหรือพรรคการเมืองในการรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ($\bar{x} = 0.71$ $S.D. = 0.69$)

ในด้านการปรึกษาหารือทางการเมืองระดับปานกลาง ได้แก่ หัวข้อ 12. ท่านพูดคุยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ในการชุมนุมทางการเมืองของท้องถิ่น ($\bar{x} = 0.78$ $S.D. = 0.66$) รองลงมาคือ หัวข้อ 10. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญโดยการส่งข้อความ (SMS) ไปตามรายการโทรทัศน์ ($\bar{x} = 0.76$ $S.D. = 0.78$) และหัวข้อ 14. ท่านแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 กับกลุ่มการเมืองหรือผู้สนับสนุนกลุ่มการเมืองในท้องถิ่น ($\bar{x} = 0.75$ $S.D. = 0.70$) ระดับน้อย ได้แก่ หัวข้อ 13. เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับความขัดแย้งทางการเมืองในสังคมกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ท่านจะแจ้งองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือกลุ่มทางการเมือง ($\bar{x} = 0.62$ $S.D. = 0.65$) รองลงมาคือ หัวข้อ 11. เมื่อท่านมีความคิดเห็นทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ท่านจะเขียนจดหมายหรือบทความส่งให้รัฐบาลหรือนายกรัฐมนตรีรับทราบ ($\bar{x} = 0.59$ $S.D. = 0.68$)

ในด้านการชุมนุมทางการเมืองระดับปานกลาง ได้แก่ หัวข้อ 17. ท่านเข้าร่วมอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ในการชุมนุมทางการเมืองท้องถิ่น ($\bar{x} = 0.74$ $S.D. = 0.70$) รองลงมา คือ หัวข้อ 16. ท่านเข้าร่วมชุมนุมเพื่อเรียกร้องหรือคัดค้านการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ของรัฐบาลที่ท่านไม่เห็นด้วยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบของร่างรัฐธรรมนูญ ($\bar{x} = 0.70$ $S.D. = 0.69$)

ระดับน้อย ได้แก่ หัวข้อ 15. ท่านชักชวนผู้อื่นเข้ามีส่วนร่วมในการเข้าชื่อเสนอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ในการชุมนุมทางการเมือง ($\bar{X} = 0.67$ $S.D. = 0.67$) รองลงมา คือ หัวข้อ 18. ท่านเข้าร่วมเดินขบวนกับกลุ่มผู้ชุมนุมคัดค้านกฎหมายที่ท่านคิดว่าไม่ยุติธรรมในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ($\bar{X} = 0.60$ $S.D. = 0.69$)

ถ้าพิจารณาโดยรวมกลุ่มตัวอย่างที่มีการมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 0.74$ $S.D. = 0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความสนใจทางการเมือง ($\bar{X} = 0.82$ $S.D. = 0.69$) รองลงมาคือ ด้านการรณรงค์กิจกรรมทางการเมือง ($\bar{X} = 0.71$ $S.D. = 0.71$) และด้านการปรึกษาหารือทางการเมือง ($\bar{X} = 0.70$ $S.D. = 0.69$) ด้านการชุมนุมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 0.67$ $S.D. = 0.68$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสามชุก ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 291 ด้านความสนใจทางการเมือง ด้านการรณรงค์กิจกรรมทางการเมือง ด้านการปรึกษาหารือทางการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง

(n = 398)			
การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ			ระดับการมีส่วนร่วม
	\bar{X}	$S.D.$	
ความสนใจทางการเมือง	0.82	0.69	ปานกลาง
การรณรงค์กิจกรรมทางการเมือง	0.71	0.71	ปานกลาง
การปรึกษาหารือทางการเมือง	0.70	0.69	ปานกลาง
การชุมนุมทางการเมือง	0.67	0.68	น้อย
รวม	0.74	0.69	ปานกลาง

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน สมมติฐานที่ 1 ประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรีที่มีเพศแตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 291 แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าประชาชนอำเภอสามชุกที่มีเพศต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 291 แตกต่างกัน พบว่าประชาชนที่เป็นเพศชาย ($\bar{X} = 0.80$) มีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 มากกว่าประชาชนที่เป็นเพศหญิง ($\bar{X} = 0.68$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ถวิลวดี บุรีกุล (2543) ที่ได้ทำการศึกษาวิชาญ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความแตกต่างตามเพศ โดยที่เพศชายมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง ผลการวิจัยของ ปรีชญา ขำเจริญ (2552) ได้ศึกษาวิชาญ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนกับการเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี พบว่าเพศต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งแตกต่างกันโดยพบว่าเพศหญิงมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศชาย และผลการวิจัยของ อัคริช พตินนงแสง (2554) ได้ศึกษาวิชาญ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารชุมชน กรณีศึกษา: แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่าเพศที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กันกับระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารชุมชน โดยเพศชายมีส่วนร่วมในการบริหารชุมชนมากกว่าเพศหญิง

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีรายได้แตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 291 แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนอำเภอสามชุก ที่มีรายได้ต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 291 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิลวดี บุรีกุล (2543) ได้

ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2543 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความแตกต่างกันตามรายได้ โดยที่ประชาชนที่มีรายได้สูงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะสูงขึ้นด้วย ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดตามระดับรายได้ ผลการวิจัยของ จูดีมา อุดมศรี (2554) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าประชาชนที่มีรายได้สูงจะมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าคนที่มียาได้น้อย ผลการวิจัยของ อัครช พตินนงแสง (2554) ได้ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารชุมชน กรณีศึกษา: แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยด้านรายได้มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนแตกต่างกัน ประชาชนที่มีรายได้น้อยมีส่วนร่วมแตกต่างกับประชาชนกับรายได้สูง คนที่มีรายได้สูงจะมีส่วนร่วมในการบริหารชุมชนมากกว่าคนที่มียาได้น้อย ผลการวิจัยของ ปรีชญา ขำเจริญ (2552) ได้ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนกับการเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี พบว่ารายได้ของประชาชนแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และผลการวิจัยของ Dahl (1961) ได้ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าประชาชนผู้ที่มีรายได้สูงมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรีที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 291 แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนอำเภอสามชุกที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 291 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิลกุล ใจอ่อนน้อม (2543) ได้ทำการศึกษาวิจัย การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วม

ร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมนั้น กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับต่ำ โดยระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันตามระดับการศึกษา ผลการวิจัยของ ปรีชญา ขำเจริญ (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนกับการเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี พบว่าระดับการศึกษาของประชาชนแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ผลงานวิจัยของ ถวิลวดี บุรีกุล (2543) ได้ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา โดยที่การศึกษาเพิ่มขึ้นระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเพิ่มขึ้นด้วย ผลงานวิจัยของ จิตติมา อุดมศรี (2554) ได้ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าคนที่ระดับการศึกษาต่ำ และผลงานวิจัยของ อัครัช พตินนกแสง (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารชุมชน กรณีศึกษา: แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยด้านการศึกษามีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการบริหารชุมชน การศึกษาที่ไม่เท่ากันทำให้ความรู้ความเข้าใจ การเห็นความสำคัญ และความตระหนักในการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความแตกต่างกัน โดยที่ประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จะมีระดับการมีส่วนร่วมในภาพรวมสูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาอื่น

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ในมาตรา 291 แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน ไม่พบว่าประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 291 แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ปรีชญา ขำเจริญ (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนกับการเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี พบว่าการติดตามข่าวสารทางการเมืองของประชาชนแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ผลการวิจัยของ ถวิลวดี บุรีกุล (2543) ได้ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ข่าวสารและความสนใจทางการเมือง ความเข้าใจทางการเมือง การเป็นสมาชิก พรรคการเมือง การศึกษา (ระดับอนุปริญญาขึ้นไป) ความรู้เกี่ยวกับวุฒิสภา และอายุ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยที่ประชาชนที่ได้รับข่าวสาร สนใจ เข้าใจ มีความรู้ และเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง จะทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองมากด้วย และผลงานวิจัยของ วิจิตมา อุดมศรี (2554) ได้ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าประชาชนที่มีการรับรู้ข่าวสารมากกว่าจะมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าคนที่มีการรับรู้ข่าวสารน้อยกว่า

5. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 พบว่าปัญหาอุปสรรคที่พบมากที่สุด คือ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 คิดเป็นร้อยละ 23.04 รองลงมาคือ ประชาชนมีทัศนคติ ความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 คิดเป็นร้อยละ 20 และการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 กับพรรคการเมืองทำได้ยาก คิดเป็นร้อยละ 4.16

ข้อเสนอแนะ พบว่าข้อเสนอแนะที่กลุ่มตัวอย่างเสนอมากที่สุด คือการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 คิดเป็นร้อยละ 34.24 รองลงมา คือ การรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นมีจิตสำนึกในการเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมทางการเมือง

วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค. 2556)

ในระดับชาติและระดับท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 21.81 และควรกำหนดเรื่อง
ทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ในหลักสูตรการศึกษา
ในทุกระดับ คิดเป็นร้อยละ 6.13

อภิปรายผล

อภิปรายผล

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลพื้นฐานของประชาชนอำเภอสามชุก
จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีดังนี้ เพศ ประชาชนอำเภอสามชุก
จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.5 และเพศหญิง คิด
เป็นร้อยละ 47.5 รายได้ประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่มี
รายได้ 5,001 -10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมา คือ มีรายได้
10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.9 และมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท คิด
เป็นร้อยละ 14.8 ระดับการศึกษาประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วน
ใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 37.2 รองลงมาคือ ระดับ
ปวช.-ปวส. คิดเป็นร้อยละ 31.2 และระดับต่ำกว่าประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ
25.6

ระดับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัด
สุพรรณบุรีที่ศึกษาวิจัยมีระดับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติม
รัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 0.87$) เป็นกลุ่มผู้สนใจและมี
ส่วนร่วมปานกลาง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา
291 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ใน
ภาพรวม ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 0.74$) เป็นกลุ่มผู้สนใจและมีส่วนร่วมปานกลาง
ทั้งนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ใน
ประเด็นต่าง ๆ ของประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นดังนี้

1. ความสนใจทางการเมือง ประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 0.82$) เป็นกลุ่มผู้สนใจและมีส่วนร่วมปานกลาง

2. การรณรงค์กิจกรรมทางการเมือง ประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 0.71$) เป็นกลุ่มผู้สนใจและมีส่วนร่วมปานกลาง

3. การปรึกษาหารือทางการเมือง ประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 0.70$) เป็นกลุ่มผู้สนใจและมีส่วนร่วมปานกลาง

4. การชุมนุมทางการเมือง ประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ในระดับน้อย ($\bar{x} = 0.67$) เป็นกลุ่มจัดเป็นผู้สนใจและมีส่วนร่วม

ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ 4 ประการ ปรากฏผลดังนี้

1. เพศ พบว่าประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีเพศแตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ไว้ตั้ง โดยประชาชนที่เป็นเพศชายมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 มากกว่าประชาชนเพศหญิง

2. รายได้ พบว่าประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ไว้ตั้ง

3. ระดับการศึกษา พบว่าประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ไว้ตั้ง โดยที่ประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 มากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำ

4. การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง พบว่าประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 แตกต่างกันไป ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 คือ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 มีทัศนคติ ความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ขาดความสนใจเรื่องการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 คิดว่าการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองอย่างรุนแรง ขาดโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 การเมืองเป็นเรื่องน่าเบื่อ ประชาชนไม่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วม มองการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 เป็นเรื่องของนักการเมืองมากกว่า และการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 กับพรรคการเมืองทำได้ยาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามแนวคิดมาตรา 291 ผู้วิจัยขอเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการวิจัยดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ในเรื่องการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ทำให้ประชาชนมีการรับรู้ข่าวสารไม่แตกต่างกัน โดยพบว่าประชาชนมีการรับรู้ข่าวสารระดับปานกลาง ประชาชนจึงมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง ซึ่งจากประเด็นนี้ประชาชนควรให้ความสำคัญกับเรื่องทางการเมืองให้มากขึ้น โดยจากการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ, โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์, นิตยสาร/หนังสือรายสัปดาห์, สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ และ Internet และจากสื่อบุคคล ได้แก่ ญาติพี่น้อง, มิตรสหาย, คนที่รู้จักที่มีความรู้ความสนใจ, สมาชิก สสร. และการอภิปรายในสภา

จากการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ผู้มีการศึกษาระดับสูงจะมีการรับรู้ข่าวสารสูงกว่าระดับการศึกษาอื่น ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ดังนั้นย่อมเสาะแสวงหาสิ่งที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ของตนเอง เมื่อได้สิ่งที่ต้องการ คือการรับรู้จากสื่อมวลชนในเรื่องที่สนใจ คือข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ การสนทนากับบุคคลต่างๆ หรือการรับรู้ข่าวสารจากสื่อบุคคล ทั้งด้านเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอของสื่อมวลชนในประเด็นต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งเนื้อหาและรูปแบบ ขว้ทั่วไป การอภิปราย บทความ บทการสนทนา หรือรายการตอบคำถาม ประชาชนจึงเกิดการรับรู้ข่าวสารนั้นๆ สำหรับผู้ตื่นตัวและสนใจทางการเมืองมาก จะใช้ช่องทางมากกว่าผู้ตื่นตัวหรือสนใจทางการเมืองน้อยกว่า ดังนั้นจะเห็นได้จากประชาชนผู้มีความรู้และเป็นผู้มีความตื่นตัวทางการเมือง มีความต้องการข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ประชาชนจึงสามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มตัว สอดคล้องกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 อันจะส่งผลให้เกิดปฏิกิริยาที่จะก่อให้เกิดระดับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ด้านความสนใจทางการเมือง การที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมือง

มากหรือน้อยย่อมแสดงว่าได้รับปัจจัยกระตุ้นทางการเมือง จากการศึกษาวิจัยด้านความสนใจทางการเมืองของประชาชนในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญมีระดับปานกลางและน้อย ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ดังนั้นควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดความสนใจทางการเมืองมากยิ่งขึ้น แนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความสนใจทางการเมือง ก็คือ

ประการแรก คือ ควรจัดกิจกรรมหรือจัดเสวนาเพื่อส่งเสริมหรือเพิ่มพูนความรู้ทางการเมือง หรือจัดเวทีการวิเคราะห์ประเด็นทางการเมือง เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้องตามความเป็นจริง และอยู่บนพื้นฐานความเป็นกลาง โดยไม่เป็นการชักจูงหรือชี้้นำให้เกิดความคิดเห็นที่คล้อยตามหรือเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ประการที่สอง คือ องค์กรภาครัฐควรมีการกระตุ้น ส่งเสริม และปลูกจิตสำนึกให้ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ มีความสนใจทางการเมือง มีความรับผิดชอบที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมือง และเป็นตัวอย่างที่ดีในการเข้าร่วมทางการเมืองให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

ประการที่สาม คือ ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบบางประการเพื่อเอื้ออำนวยให้ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/ประชาชน สามารถแสดงความคิดเห็น และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมืองได้อย่างเสรี โดยไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดต่อระเบียบวินัยของข้าราชการ/พนักงานของรัฐ และประชาชน โดยทั้งนี้ การกระทำดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้กรอบกติกาของสังคมที่ไม่ส่งผลกระทบต่อบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อตำแหน่งงานประจำ รวมถึงการกระทำดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญที่ถือว่าเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ที่มีบทบัญญัติว่าด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยให้การรับรองสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทุกคน

ด้านการรณรงค์กิจกรรมทางการเมือง ควรมีการส่งเสริมการรณรงค์กิจกรรมทางการเมือง ในด้านที่จะเอื้ออำนวยต่อการทำความเข้าใจของประชาชนในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เพราะจากการวิจัยพบว่าในปัจจุบันประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองนั้นอยู่ในระดับปานกลาง และประชาชนต่างก็มีความรู้ความ

เข้าใจในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญไม่แตกต่างกันมากนัก และประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองมากจะเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษามีความรู้มากและมีการตื่นตัวทางการเมืองมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษามีความรู้น้อย ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าในปัจจุบันนี้ การรณรงค์กิจกรรมทางการเมืองเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการขยายความสนับสนุนจากประชาชนให้มีความกว้างขวางและทั่วถึง การร่วมรณรงค์กิจกรรมทางการเมืองจะเป็นการแสดงออกซึ่งการมีภารกิจร่วมกันของผู้ที่สนใจทางการเมือง และการร่วมรณรงค์กิจกรรมทางการเมืองจะเกิดขึ้นเมื่อประชาชนมีความมั่นใจและความรู้สึกที่ติดต่อการเมือง พรรคการเมือง และที่สำคัญประชาชนต้องการให้เห็นว่าตนเองมีความสำคัญในมีส่วนร่วมในความสำเร็จของการต่อสู้ทางการเมืองนั้น ๆ ด้วย

ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมการรณรงค์กิจกรรมทางการเมือง เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง มีการแสดงออกความคิดเห็นของตนเอง และเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองทุก ๆ กิจกรรมอย่างเสมอภาค ยุติธรรม เท่าเทียมกัน เพื่อให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองด้วยทัศนคติและความรู้สึกที่ดียิ่งขึ้น

ด้านการบริหารหรือทางการเมือง ในเรื่องการบริหารหรือทางการเมืองนั้นประชาชนจะมีการแสดงออกในด้านนี้น้อยมาก เพราะโดยทั่วไปแล้วธรรมชาติของมนุษย์จะให้ความสนใจเกี่ยวกับสิ่งที่ตนคิดว่าตนไม่ได้รับประโยชน์อย่างใดจากระบบการเมือง ก็จะไม่ให้ความสนใจการเมือง แม้กระทั่งการพูดคุยปรึกษาหารือทางการเมือง แต่ประชาชนที่มีความรู้และเข้าใจว่าระบบการเมืองมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อตนอย่างไร ก็จะทำให้ความสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองที่จะมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จากการวิจัยพบว่าด้านการบริหารหรือทางการเมืองของประชาชนมีส่วนร่วมปานกลางและน้อย ดังนั้นระดับความสนใจและมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารหรือทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับการริเริ่มพูดคุยปรึกษาหารือทางการเมืองจึงแตกต่างกันไป ซึ่งประชาชนบางคนไม่สนใจ บางคนมีความสนใจมาก บางคนเป็นผู้รับฟัง บางคนเป็นผู้นำในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง และผู้ที่เป็

ในการแสดงความคิดเห็นในการปรึกษาหารือทางการเมือง ก็จะมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงมากกว่าผู้ที่เป็นเพียงผู้รับฟังความคิดเห็นจากคนอื่น

การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือทางการเมือง ที่ปรากฏและกระจายอยู่ทั่วไปในปัจจุบันนี้คือ เวทีสาธารณะ การพบปะแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งจะมีคณะทำงานทางการเมืองไปแลกเปลี่ยนข้อมูล การประชุมเชิงปฏิบัติการ ดังนั้นด้านการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือทางการเมือง จึงควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีการแสดงออก การแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือทางการเมืองต่าง ๆ มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้มีสิทธิมีเสียงตามระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

ด้านการชุมนุมทางการเมือง ในด้านการชุมนุมทางการเมืองนับเป็นการแสดงออกของประชาชนที่มีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เป็นการแสดงออกที่แสดงถึงความเห็นคิดเห็นที่พ้องต้องกันและความผูกพันในเรื่องทางการเมืองนั้น ๆ ที่จะเข้าร่วมประชุมและการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นการแสดงออกซึ่งการสนับสนุนทั้งทางกายและจิตใจของประชาชน นับเป็นการร่วมให้กำลังใจแก่ผู้ที่มีความคิดเห็นทางการเมืองที่ตรงกัน จากการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมด้านการชุมนุมทางการเมือง มีส่วนร่วมระดับปานกลางและน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความผูกพันทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 291 ปานกลางและน้อย เพราะมีความคิดเห็นที่ตนเองมีส่วนร่วมเกี่ยวพันทางการเมืองในเรื่องนี้น้อย ทั้งยังขาดความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ จึงส่งผลให้มีการร่วมแสดงออกในการชุมนุมทางการเมืองน้อย

ด้านการชุมนุมทางการเมืองนี้ จึงควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองบ่อย ๆ เพื่อให้ประชาชนมีความผูกพัน และเพื่อปลูกจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมทุก ๆ กระบวนการทางการเมืองที่มีความเชื่อมโยงกับประชาชนและเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนทุกคนในชาติ ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 291 ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง เพราะการดำเนินการในทางปฏิบัติการเมืองเป็นเรื่องของทุกคนและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ควรพึงปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ภาครัฐบาล ควรกำหนดส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมืองให้เป็นรูปธรรม และเพิ่มหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 ตั้งแต่ระดับอุดมศึกษาออกมาเป็นนโยบาย เพื่อบังคับใช้และเพื่อปลูกฝังเยาวชนของชาติให้เติบโตเป็นพลเมืองที่ดีให้รู้จักพัฒนาประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

2. ภาคราชการ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกโครงการทุกกิจกรรมอย่างเสมอภาค และเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนรับทราบอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้ประชาชนได้ทำการตรวจสอบความโปร่งใสและความคุ้มค่าในการทำงานอย่างเป็นธรรม เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกที่ดีในการมีส่วนร่วม และปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่ดีต่อภาคราชการ

3. ภาคเอกชน ควรส่งเสริมกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการทำงานภายในองค์กรและสนับสนุนให้เข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล

4. ภาคสื่อมวลชน ควรนำเสนอข่าวในเชิงสร้างสรรค์ ดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนำเสนอข่าวแจ้งเบาะแส ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและเอกชนอย่างถูกต้องและเป็นกลาง

5. ภาคนักการเมือง ควรจริงจังกับประชาชนที่จะให้ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ด้วยจิตสำนึกที่ว่าประชาชน คือ เจ้าของอำนาจอธิปไตย

6. ภาคประชาชน เป็นภาคที่มีความสำคัญที่สุดหากทุกภาคส่วนที่กล่าวมาข้างต้นไม่จริงจังต่อกระบวนการมีส่วนร่วมแล้ว ประชาชนจะต้องพึ่งตนเอง ต้องตื่นตัว กระตือรือร้นตลอดเวลา และต้องมีจิตสำนึก รวมทั้งติดตามข่าวสารทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง เพราะประชาชนคือเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง

โดยสรุปจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามมาตรา 291 ทำให้เกิดผลกระทบเชิงบวกแก่ประชาชน และสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เพราะประชาธิปไตยแบบการมีส่วนร่วมให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ

ประชาชนเป็นสำคัญ โดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสแสดงทัศนะ และเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารสองทางที่มีเป้าหมายโดยรวมเพื่อที่จะให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นและได้รับการยอมรับจากสังคม ซึ่งเป้าหมายของกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ก็คือทำให้ข้อมูลต่อสังคม ให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับทุก ๆ คน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนยังจัดเป็นรูปแบบหนึ่งของแนวความคิดในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางมาสู่ส่วนท้องถิ่น เพราะประชาชนในท้องถิ่นคือผู้ที่รับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นตนเองดีกว่าผู้อื่น โดยแท้จริงแล้วกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงมีอยู่ในทุก ๆ กิจกรรมทางการเมืองของสังคมขึ้นอยู่กับความสนใจและการพิจารณา แต่มีเงื่อนไขพื้นฐานในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนว่าประชาชนต้องมีอิสรภาพ ความเสมอภาค และความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง นอกจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย ต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย และต้องมีกลุ่มเป้าหมายซึ่งก็คือ ประชาชน ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

และในที่สุดแล้วจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 สามารถนำมาแก้ปัญหาอุปสรรคข้อขัดแย้งในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในสังคมได้ไม่มากนักน้อยนั้น เพราะในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต้องไม่ขัดต่อหลักการ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันยังคงมีปัญหาในเชิงหลักการว่าด้วยความเป็นรัฐธรรมนูญที่แท้จริง ซึ่งก็คือรัฐธรรมนูญขาดความชอบธรรมในการเป็นรัฐธรรมนูญ อันส่งผลให้ไม่ได้รับการยอมรับนับถือ ปฏิบัติตาม หวงแหน ประเด็นดังกล่าวมีความเกี่ยวพันโดยตรงกับการดำรงอยู่และความศักดิ์สิทธิ์ของรัฐธรรมนูญในสังคมด้วย หากกล่าวให้ถึงที่สุดก็คือ แม้ว่ารัฐธรรมนูญจะสถาปนาโลกที่ดีและมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม แต่หากยังคงขาดความชอบธรรมอยู่ ท้ายที่สุดจะถูกผู้คนในสังคม ปฏิเสธการบังคับใช้และการยอมรับอยู่ดี ซึ่งผู้วิจัยเห็นควรที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามหลักการ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของสังคมในองค์รวม สังคม จะมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น มีความเป็นนิติธรรมมากขึ้น และมีความสงบ สุขมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยตรง เพื่อศึกษา ทางด้านกฎหมาย หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291 อย่างละเอียดถี่ถ้วน

2. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาตัวแปรอิสระมากกว่านี้ เพราะ จะทำให้ทราบว่าตัวแปรใดอีกบ้าง ที่มีผลต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชน ในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291

3. ควรมีการศึกษาวิจัยว่ามีตัวแปรอิสระตัวใดบ้าง ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพราะหากทราบว่าตัวแปรใดมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมจะให้ความสำคัญกับตัวแปรเหล่านั้นมากขึ้น เพื่อที่จะช่วยส่งเสริมให้ ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองดียิ่งขึ้น

4. ควรมีการวิจัยในเรื่องของรูปแบบในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา 291

เอกสารอ้างอิง

ขจรชัย ชัยพิพัฒนานันท์. 2553. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ: ศึกษากรณีตามมาตรา 291 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค. 2556)

ฐิติมา อุดมศรี. 2554. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ. สารนิพนธ์หลักสูตรบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม.

ถวิลวดี บุรีกุล. 2543. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: กรณีการเลือกตั้งวุฒิสภา พ.ศ.2543. สถาบันพระปกเกล้า.

ปรีชญา ขำเจริญ. 2552. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนกับการเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี พ.ศ.2551. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มานิตย์ จุมปา. 2555. คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2554).

สมบัติ อารังธัญวงศ์ . 2542. การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 8). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อัครีช พตินนงแสง. 2554. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารชุมชน กรณีศึกษา: แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.

Dahl, R. A. 1961. **Who Govern Democracy and Power in An American City.** New Haven: Yale University Press.

Milbrath and M. L. Goel. 1977. **Political Participation: How and Why People Get Involved in Politics.** University Press of American. PP. 86-122.